

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การเข้าถึงทรัพยากรและโอกาสในการเลือกอาชีพ
 ของผู้หญิงดอกคำใต้
 ชื่อผู้เขียน นางสาวศศิพร คนงาน
 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
 คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ สุนทรภาสัตถ์ ประธานกรรมการ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุไรวรรณ ตันกิมยง กรรมการ
 อาจารย์ ดร.สุภาพร นาคบัลลังก์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ประการแรก ศึกษาปัญหาทาง
 นิเวศวิทยาและสภาพความยากจนของเขตพื้นที่ อำเภอดอกคำใต้ ซึ่งเกิดขึ้นในอดีตและปัจจุบัน
 ประการที่สอง ศึกษาวิถีชีวิตบทบาทความรับผิดชอบ และการดำรงชีพของผู้หญิงดอกคำใต้
 กับการเข้าถึงทรัพยากรและโอกาสในทางเลือกอาชีพใหม่ ประการที่สาม ศึกษาผลกระทบจาก
 ปัจจัยภายในและภายนอกที่มีต่อพฤติกรรมชุมชน ผลที่ได้รับจากการศึกษานำมาปรับปรุงแก้ไข หา
 หนทางวิธีคิดแบบใหม่ เพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชนให้ดีขึ้น

การเก็บข้อมูลการศึกษาใช้วิธีการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ ได้แก่ การค้นคว้าจากเอกสาร
 การสัมภาษณ์เจาะลึก และสอบถามวิเคราะห์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินชีวิตประจำวัน
 การประกอบอาชีพของผู้หญิงในชุมชนอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

ผลการศึกษาพบว่า ผู้หญิงดอกคำใต้ได้เคยประสบปัญหาเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากความ
 แห้งแล้ง ผลผลิตทางเกษตรต่ำเป็นครอบครัวผู้หญิงดอกคำใต้ที่ยากจน เพราะมีการทำนาเป็น
 อาชีพหลัก โดยไม่มีอาชีพเสริม เกิดจากสภาวะการณ์ว่างงานแฝงหลังฤดูกาลเก็บเกี่ยว กลายเป็น
 ปัจจัยหลักให้ผู้หญิงดอกคำใต้้วยทำงานอพยพเข้าสู่เมืองเพื่อหางานทำ ส่วนผู้หญิงที่มีฐานะดีก็จะ
 ขวนขวายหาความรู้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

ผลการศึกษาค้นคว้าชี้ให้เห็นว่าผู้หญิงดอกคำใต้ปัจจุบันมีโอกาสนในทางเลือกอาชีพมาก
 กว่าในอดีต เนื่องจากกระบวนการพัฒนาทางสังคมโดยหน่วยงานภาครัฐสนับสนุนองค์กรระดับ
 อำเภอให้ความรู้ด้านฝึกอบรม ส่งเสริมการประกอบอาชีพพึ่งตนเองได้ สนับสนุนเงินกู้จากกองทุน

กู้ยืมหรือกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตและกิจกรรมเครือข่าย สำหรับภาคเอกชนมีบทบาทในการพัฒนา เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนให้ดีขึ้น โดยจัดตั้งโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบท (สพช.) ให้การส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มชาวบ้าน ทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกกลุ่มและสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์เชื่อมโยงอย่างต่อเนื่องและครบวงจร นอกจากนี้ชุมชนดอกคำใต้ มีแนวคิดแบบใหม่ คือ ก่อตั้ง "ศูนย์รวมน้ำใจธนาคารหมู่บ้าน" ซึ่งจัดเป็นกลไกทางสังคมวัฒนธรรมใหม่ โดยเป็นการออมเงินจากชุมชนและให้สวัสดิการชุมชนเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันภายในกลุ่มออมทรัพย์ โดยมีผู้หญิงเป็นแกนนำในการจัดตั้งองค์กรเครือข่ายดังกล่าวเพื่อสร้างชุมชนให้เข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง

Independent Study Title	Access to Resources and Opportunity to Alternative Occupations of Dok Kham Tai Women	
Author	Miss Sasiporn Kon-ngan	
M.A	Man and Environment Management	
Examining Committee	Asst.Prof. Dr.Suthep Soonthornpasuch	Chairman
	Asst.Prof. Dr.Uraivan Tankimyong	Member
	Lecturer Dr.Supaporn Nakbunlung	Member

ABSTRACT

This study had 3 purposes: first, to study the past and present ecosystems and the poverty problems of the Dok Kham Tai area; second, to study the life style, responsibility and earning of Dok Kham Tai women, and their access to the resources and the opportunities to choose new career; third, to study the internal and external impacts on the community behavior. The results of which will be taken to improve, find new kind of thinking, and to develop community potentialities.

The data were collected by mean of qualitative research methods: documentary studies, intensive interview and the analysis of women's daily life, career, living conditions in Dok Kham Tai District, Pha Yao Province .

The result of this study revealed that Dok Kham Tai women used to face economic problem from the drought, yielding less agricultural product. They were poor because of their main career was farming without supplementary other careers. They were unemployed after cultivating season, which was in turn a push factor for Dok Kham Tai working women to seek for jobs in the city. For the well-off women, they could have ever furthered advance their education.

This study also indicated that Dok Kham Tai women nowadays had more opportunity to choose career than in the past because of social developing processes

supported by government agencies. District organizations provided career trainings, supported loans from the fund, or saving groups to increase farm production and network activities. The private sectors also played an important role in developing and upgrading the level of people's quality of life, and by setting up the Credit for the Country Development Project, in order to encourage the villagers' activities for the group benefit and to build the cooperating networks. In addition, Dok Kham Tai Community had new ideas to establish new social and cultural mechanism; that was, the saving and the welfare organizations called "Village Spirit-Centered Bank." It was the community saving bank organized by women leaders to establish strongly and continuously network organization of communication.